

Juříčková, Miluše

Mosty k Severu

In: *Mosty blízké i vzdálené : století Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky*.
Juříčková, Miluše (editor); Kostecká, Marta (editor); Munzar, Jiří (editor); Urválek,
Aleš (editor). Vydání první Brno: Masarykova univerzita, 2019, pp. 50-53

ISBN 978-80-210-9252-5; ISBN 978-80-210-9253-2 (online : pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/141021>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Mosty k Severu

Od počátku devadesátých let se přesouvala tíže běžné agendy oboru na bedra nastupující generace. Od roku 1991 byl na Karlově univerzitě ustaven norský lektor, který pravidelně zajížděl do Brna – a tím spoluutvářel odbornou a pedagogickou dynamiku norského prostředí na Masarykově univerzitě. Byli mezi nimi Svein Åråsvåg, Sissel Jensen Nefszouei a od roku 2001 Thor Henrik Svevad, který se práci se studenty věnoval dlouhodobě, neboť se usadil v Praze. I po svém odchodu do důchodu v roce 2014 s našim pracovištěm systematicky spolupracuje. V lednu roku 2016 totiž norská strana (SIU) rozhodla, že norský lektor z Prahy už na Masarykovu univerzitu zajíždět nebude. V současné době hledáme cesty k obnovení lektorátu na našem pracovišti.

Od roku 1997 se datuje začátek spolupráce našeho ústavu se švédskou lektorkou Alarkou Agnetou Kempe, absolventkou slavistiky na univerzitě v Uppsale, která byla shodou okolností rovněž žačkou Josefa B. Michla. Právě ona se měla v následujících letech stát i pokračovatelkou v díle Libora Štukavce. Počet zájemců o švédštinu pod jejím vedením rychle narůstal. V roce 2008 byl akreditován bakalářský studijní obor Skandinávská studia, v následujících letech propojený s navazujícím magisterským stupněm. Vedle Alarky Kempe se na výrazném rozvoji švédštiny podílela a nadále podílí asistentka Mgr. Eliška Straková. Obor systematicky propojuje tradiční metodiku výuky jazyka s nejmodernějšími technologiemi. Už od přelomu století je tento obor na špici ve vytváření a realizaci e-learningových kurzů (jazykových i kulturně historických), které významně přispívají k aktivizaci posluchačů a absolventů. Vedle odborného přínosu oceňují posluchači švédštinu lidský a přátelský přístup, který podává svědectví o otevřenosti severské, zvláště švédské kultury. Mnozí z absolventů švédštinu uplatňují své kompetence na zajímavých pracovních pozicích (např. diplomat JUDr. Jaroslav Knot), ale i v doktorském studiu (např. Mgr. Romana Švachová).

Miluše Juříčková (Hromátková) spojila celý svůj profesionální život s nordistikou na FF MU. Narodila se 10. února 1956 v Brně, v roce 1975 přijata ke studiu norštiny a angličtiny. Na katedře germanistiky a nordistiky pokračovala studiem němčiny a tzv. studijním pobytem, ukončeným titulem PhDr. Postupně přebírala od svého učitele, penzionovaného prof. Michla, výuku praktického jazyka, později i dalších odborných předmětů. Aspiranturu ukončila obhajobou kandidátské práce „Reflexe a dokument. Norský protiválečný román“ (1993). Téhož roku realizovala první z celoročních studijních pobytů na univerzitě v Oslo (financováno Radou Evropy), druhým byl pobyt v akademickém roce 2000/2001 (financováno Norskou vědeckou radou v oblasti humanitních věd). Po návratu se musela M. Juříčková primárně věnovat přestavbě struktury oboru Norský jazyk a literatura v souvislosti s Boloňským procesem – dosavadní pětileté studium bylo ustaveno jako tříleté bakalářské a dvouleté magisterské studium (jedno- i dvouoborové). M. Juříčková publikovala řadu překladů z oblasti současné norské prózy, a to beletristické a odborné. V roce 2012 obhájila habilitační práci z oblasti literární recepce: *Dva horizonty: Sigrid Undsetová a česká kultura* a byla jmenována docentkou. Vedle moderní norské literatury (Hanne Ørstavik, Thorvald Steen) se odborný zájem Miluše Juříčkové v posledních letech soustředí na norsko-české kulturní vztahy, konkrétně zpracování osudu československých občanů, kteří uprchli do Norska před nacismem prostřednictvím tzv. Nansenovy nadace, dále zpracování odkazu Leo Eitingera, absolventa MU, který se po návratu z koncentračního

Zkušební komise na skandinavistice v roce 2013: Alarka Kempe a Miluše Juříčková
Zdroj: Archiv ÚGNN

tábora stal nejznámějším norským psychiatrem. V centru mnohaletého bádání stojí i komparatistická metodologie literárního historika a teoretika Pavla Fraenkla, který zemřel v Norsku v roce 1985. V časopise „Česká literatura“ vyšla její studie „Pavel Fraenkl na křižovatce mezi českou a norskou literární vědou“ (2017).

Miluše Juříčková je také překladatelkou beletristických i odborných textů z norštiny. Přeložila a doslovy opatřila prózy Finna Carlinga, Hanne Ørstavikové a Thorvalda Steena. Největšího ohlasu v médiích se dostalo románu mladé norské autorky Helgy Flatlandové. Právě Helga Flatlandová byla hostem úspěšného norskó-švédského překladatelského workshopu, kterého se v prosinci 2012 zúčastnili také studenti ze „sousedních“ univerzit v Bratislavě a ve Vídni.

Důležitou součástí nordistických aktivit byla v posledních letech příprava a realizace institucionálních projektů v rámci tzv. Norských fondů (Norway and EEA Grants). S největším ohlasem v mezinárodním kontextu, dokonce ocenění za excelentní dvojstrannou spolupráci (partnerskou institucí byla University College in Southeast Norway ve městě Bø) se setkal projekt mobility studentů s profilem zážitkové pedagogiky, s konkrétním zaměřením na vybrané otázky současného kulturního života v kraji Telemark. Studenti, budoucí experti v oblasti literatury a kultury, měli jedinečnou možnost navštívit kraj Telemark, diskutovat se spisovateli, učiteli, autory odborných knih přímo v autentickém prostředí, vzdáleném od velkých městských center.

Jako bilaterální projekt s norskou partnerskou univerzitou byl koncipován i výběr z norské non-fiction. Na podobě sborníku *TextBook: Norges tekster. Texty o Norsku. Texts about Norway* (2016) se podíleli magisterští studenti jako tvůrci a redaktoři.

Miluše Juříčková přebírá Norský královský řád za zásluhy z rukou velvyslankyně paní Siri Slettner, 16. června 2017
Zdroj: Archiv ÚGNN

Za šíření dobrého jména Norska v České republice byla Miluše Juříčková vyznamenána Norským královským řádem za zásluhy. Toto ocenění, které jí norský král Harald propůjčil dvakrát, v roce 2003 (rytířka) a v roce 2017 (komandér), je symbolem toho, že nordistika FF MU je zřetelně identifikovatelná nejen v České republice, ale také v mezinárodním kontextu. Při osobní audienci norský král ocenil výuku i další výstupy celoživotní práce Miluše Juříčkové. Absolventi brněnské nordistiky působí jako odborní tlumočníci a učitelé jazykových škol v České republice i v zahraničí, jsou činní v akademickém nebo diplomatickém prostředí, v nejrůznějších kulturních institucích, nakladatelstvích nebo turistickém průmyslu. Dlouhá by byla řada jmen bývalých posluchačů, kteří se stali úspěšnými překladateli do češtiny nebo slovenštiny, nebo pracují v Norsku. Jako jeden příklad za všechny uvedme Karolínu Stehlíkovou, která působí jako odborná asistentka na Katedře divadelních studií Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Přednáší o severském divadle a filmu, má mnohaleté zkušenosti jako recenzentka, překládá současná norská dramata (např. Jon Fosse), spolupracuje s českými divadly na inscenacích severských autorů. K nejvýznamnějším počínům K. Stehlíkové patří překlad knihy Ivo de Figureira *Henrik Ibsen. Člověk a maska* (2015).

Závěrem tohoto oddílu se chci ještě jednou vrátit k „prehistorickým počátkům“ nordistiky, jež byly pevně ukotvené v širokém pojetí germanistiky otců zakladatelů tak, jak si je přinesli ze své pražské alma mater. Profesor Antonín Beer, jmenovaný do své akademické funkce dne 9. srpna 1920 výnosem prezidenta republiky č. 51180/20, se věnoval gótsčině a Wulfilovu překladu bible z lingvistického i kulturněhistorického hlediska. *Codex argenteus* nemohl ujít pozornosti ani literárního historika Jana Krejčího, ani později profesora Leopolda Zatočila. Důležitou součástí rozvoje oboru byla i odborná diskuse vedená napříč univerzitními specializacemi (Arne Novák o Henriku Ibsenovi a jiných skandinávských spisovatelích), a dokonce i napříč kulturními institucemi ve městě Brně (teatrologické příspěvky Jiřího Mahena a Pavla Fraenkla), stejně jako polemiky s kolegy z jiných univerzit (s germanistou Arnoštem Krausem, zakladatelem moderní skandinávské filologie na Karlově univerzitě). Pro brněnskou germanistiku zůstává jejich odkaz měřítkem i závazkem pro současné ambiciózní cíle pracoviště. A jak napsal profesor Beer v programové eseji v prvním poválečném čísle „Naší vědy“ – Pokračujeme!

Připravila Miluše Juříčková

